

worden wij, hoewel we gebonden zijn door de boeien van het aardse lichaam en met veel duisternis aan alle kanten worden omschaduwd, toch, ofschoon Gods licht slechts een weinig ons bestraalt om zijn barmhertigheid te doen zien, voldoende verlicht om een grondige gerustheid te verkrijgen."

Dit is dus een tekening van de wijze waarop naar Calvijn's overtuiging, dat grondvesten en vaststellen der zaligheid, door allen op Gods goedheid de oogen te richten, geschiedt.

Dit beeld vasthoudende kunnen wij dan zeggen: „In die mate, waarin dit „licht Gods" door de vensters van ons ziehthuis naar binnen straalt, in diezelfde mate wordt ook het werk des Geestes in ons leven zichtbaar, en bevestigt en versterkt het gezicht daarvan ons geloof."

Ook in dit opzicht geldt het: In Uw licht (het licht van Gods oneindige genade, ontdekt door het geloof) zien wij het licht (het licht van het werk des Geestes in ons).

H. C. V.
Postscriptum. Met dit laatste restantje „Perschouw" — het was reeds voor een paar maanden geschreven zonder éénig polemisch doel — moge ik nu afscheid nemen van deze rubriek.
H. C. V.

Interpretatie vrij.

Het „Geref. Mannenblad" herinnert in de kroniek van dhr I. Stap aan de volgende gebeurtenis:

Hoe is nu het standpunt van de oecumenische beweging zelve?

Het I.V.V.C. (Internationaal Verbond voor Vrijzinnig Christendom en Geloofsvrijheid) kreeg een uitnodiging van de commissie tot propaganda voor den Wereldraad van kerken (uitvoersel van de congressen te Oxford en Edinburgh) om ook mee te doen aan het werk van dezen Wereldraad. De grondslag is, zoo stond er in de uitnodiging bij, dat de kerken „onzen Heer Jezus Christus als God en Zaligmaker belijden".

Was het wonder, dat het I.V.V.C. om nadere inlichtingen vroeg?

Dat waren „termen", waar dit vrijzinnig Verbond niet al te veel van moet hebben.

Hoe luidde nu het antwoord van genoemde commissie?

Zij deelde mede, dat de Wereldraad een lichaam is van kerken, welke als basis de vleeschwording en de verzoening wenschen aan te nemen, terwijl zij de interpretatie van deze uitspraken overlaat aan de kerken, die deelnemen. De genoemde basis moet niet worden gesteld als een dogmatische toetssteen, voegde zij hieraan toe.

Het blad voegt hieraan toe:

„M.a.w. — laten, laat u door deze „termen" niet afschrikken, ge moogt er onder verstaan wat ge zelf wilt.

Volkomen terecht. En als men denkt aan de Barthianen, die juist openbaring, vleeschwording en verzoening identificeren, dan voelt men, dat het hek heelemaal van den dam is.

Jeugdcongres.

De B. Wentzel schrijft in „Geref. Kb. voor Hoeksche Waard en IJsselmonde":

Er wordt dit jaar een jeugdcongres in Amsterdam gehouden. Onze jeugdorganisaties doen daar niet aan mee, zooals ze steeds geweigerd hebben hieraan mee te doen. Niet uit eigengereidheid, zooals sommigen willen, doch om principieele redenen. Neen, zeggen ze nu in Indië, ja in 't officieele kerkelijke Indië, n.l. de Classis Batavia met de rechten van een provinciale synode, wij sturen officieel den nieuwen professor aan de Theol. School en de V.U. naar dat congres, al wil men in Nederland er niet van weten. Inderdaad, vind ik dit heel erg. Indië zal 't wel weer heel frisch vinden en Holland duf noemen, maar mij lijkt die frischheid veel op 't onderwetsche gedoe van de 50ger jaren toen het Ned. J.V. dat overigens veel goeds deed en doet, onze jeugdactie beheerschte. Sedert, zoo dacht ik, had toch het Geref. bewustzijn zich verlevendigd, en verdiept, doch ik schijn hier wel te veel verondersteld te hebben, te veel gehoopt wellicht en te weinig gevreesd.

Een vraag aan C.D.U.-ers.

Da W. L. Milo schrijft in „Almelosche Kb.":

Hoe kan een Christen een uitspraak als deze: „Men breekt de scholen af, om de kazerne op te bouwen," rijmen met het gebod, dat in des Heeren naam voorschrijft, geen valsche getuigenis te geven?

Men vindt deze pertinente bewering, met vette letters gedrukt, die zelfs de felste anti-militarist niet voor zijn rekening kan nemen, in het „Verkiezingsorgaan van de federatie Overijssel der Chr. Democratische Unie".

Mariaal.

Wist u het al, lezer, wat „mariaal zieleleven" is? Zoo neen, lees dan wat de B. W. Ganzevoort schrijft in „De open Poort":

De Mariaverering is dan ook door een R.K. geleerde genoemd „de barometer van het Katholicisme".

Zoo schreef „Ons Geloof" eenigen tijd geleden (jaarg. 23, blz. 486): Dat het zieleleven „mariaal is en mariaal zijn moet, wil het ordelijk blijven, komt hoe langer hoe meer op het voorplan". Daarbij wordt herinnerd aan een pauselijk decreet, waarin werd verklaard, „dat het Maria is die, samen met God, de heiligen verwekt, ze vormt en ze kroomt; dat geen christelijk leven denkbaar is zonder Maria's voorbeeld in het geheugen te roepen en dat Maria de afheerschevende gedachte moet zijn van de jeugd."

Barthianen, Antibarthianen en ervaring.

In „Pro Ecclesia" schrijft ds M. Vreugdenhil, dat dr W. A. van Es met een psychologisch probleem zit. Hij haalt van dr Van Es een artikel aan, dat ik niet heb gezien en daarom maar via „Pro Ecclesia" citeer, en waarin dr Van Es het volgende schrijft:

We hadden 't genoeg persoonlijk op onze Predikanten-conferentie het toen daar gehouden referaat bij te wonen van Dr Dee over „De betekenis van de ervaring voor het verstaan der Heilige Schrift en voor de prediking".

Bij de toelichting van zijn eerste stelling sprak hij over de groote verandering, die in de laatste 25 jaar op theologisch terrein was waar te nemen omtrent de geesteshouding ten aanzien van de „ervaring".

Toen was de religieuze ervaring de spil waarom in de Duitse theologie alles draaide, en de invloed daarvan was ook in onze Geref. theologie wel op te merken. Nu was men juist aan den anderen kant uitgekomen, en nam men in Barth en de zijnen veel meer een afwijzende houding tegenover haar aan. En het was in dit verband, dat de referent zich ook in dien zin uitliet, dat men ook onder ons soms meer invloed van Barth ondergaat, dan men zich bewust is.

De referent hield toen even op, er ontstond even gelach, en hij vroeg een glas water. En ook wij kregen een gevoel, ja daar moeten we even op drinken. Want dit is toch ook wel merkwaardig. Het is niet voor het eerst, dat de opmerking gemaakt wordt, al is ze tot hier toe, voor zoover wij weten, nooit zoo openlijk uitgesproken: dat onder ons juist daar waar men zich het sterkst tegen Barth en zijn richting kant, de meeste overeenkomst met Barth en zijn richting kan worden opgemerkt. Een psychologisch probleem, waarvan de oplossing onze psychologen zij aanbevelen.

We moeten, zoo schrijft dr Van Es, daar maar eens op drinken. Dat kan geen kwaad; want gewoonlijk beginnen na deze handeling de gedachten zich weer te ordenen. Ik voor mij zie het nog altijd zoo, dat wie Barth kent, niemand in onzen kring kan vinden, die inzake de plaats der „ervaring" onder Barths invloed staat. Barth ontkent de orde des heils; en als de broeders, die na dr Dee's woorden in den geest een glaasje gedronken hebben, iemand kunnen aanwijzen, die het wel doet, dan wordt het heusch tijd, dat ze hem signaleeren. Kunnen ze dat niet, dan is het tijd voor ons om het gevoel van „er eens op te moeten drinken" als al te vroolijk te signaleren.

Terecht schrijft ds Vreugdenhil:

Ik hoop, dat Dr van Es zijn probleem kan oplossen. Maar ik zit met een veel moeilijker probleem. En wel dit: hoe het mogelijk is, dat dr van Es zonder eenig argument hen, die het meest zich tegen Barth kanten, beschuldigen kan, dat zij de meeste overeenkomst met hem bezitten.

Ik vermoed, dat het zit in de ervaring, maar ik meende altijd, dat de aanvallers onder ons van Karl Barth hem ook altijd op dit punt aangevallen hebben. Klaarblijkelijk zal ik het mis hebben.

Aan het eind van zijn artikel schrijft ds Vreugdenhil:

En weer vraag ik mij af: hoe is het toch mogelijk, dat een Gereformeerd predikant, die terecht onder ons hoogelijk gewaardeerd wordt, ons opwekken kan tot bidden, dat door het werk van dezen man velen teruggebracht mogen worden tot de gehoorzaamheid aan Zijn Woord „onder alle stukken der belijdenis dynamiet!!"

De beweerde overeenkomst tusschen Barth en degenen, die hem bestrijden, is toch wel wat al te gemakkelijk geconstrueerd. Men leze wat prof. Greijdanus in dit of in het volgende nummer van ons blad opmerkt aan 't adres van ds J. Douma over Hugo de Groot. Als ik lei op het feit, dat in de hervormde pers (om maar niet van de chr. geref. te spreken) zoo heel veel werk gemaakt wordt van „het nieuwe kerkrecht", dan geloof ik, dat ik een heele vergadering binnen een kwartier de stemming kon bijbrengen van: „We moeten er maar eens op drinken".

Een goed verstaander.

Een recensent in „De Wekker" (chr. geref.) schrijft in een beoordeling van dr B. Wielenga, „Vervuld met den H. Geest":

Hoe raak is de opmerking blz. 77 als Wielenga zijn vertaling toelicht: op hun eigen plaats bijeen: de officiële kerk vergadert op de particuliere plaats, terwijl de valsche kerk nog samenkomt op de officiële plaats. Men zegt wel eens: een goede verstaander heeft...

Ik vrees, dat dr B. Wielenga en deze recensent het nog niet samen eens zijn over de betekenis van dit „halve woord", wanneer het gaat over het probleem van ware of officiële dan wel valsche, niet-officiële kerk. Overigens verblijft het ook mij, dat in den term „officiële" dr Wielenga plaats inruimt voor het element der wettigheid of niet-wettigheid, dat wij inzake het kerkprobleem meer dan eens naar voren hebben gebracht. Een goed verstaander heeft... Maar allicht zijn dr Wielenga en ik het ook niet eens. Ik merk dit even op om misverstand af te snijden terzake van het gebruik van het „Wekker"-citaat.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Dristal te:

Niezijl: Cand. G. A. Hoekstra te Drachten, Cand. H. R. de Jong, hulppred. te Leenwarden en Cand. S. J. Oomkes te Groningen.

Beroepen te:

Dordrecht (3e pred. pl.): Dr P. Prins te Deventer. Rotterdam-Centrum (vac.-Dr A. Kuyper Jr): M. B. van 't Veer te Groningen. Sneek (3e pred. pl.): F. Guillaume te Klundert.

Aangenomen naar:

Idskenhuisen: Cand. J. Kleine te Groningen. Nieuwleusen: E. J. Wassink te Bruchterveld (Ov.).

Intrede te:

Middelburg: Dr N. J. Hommes. Tekst Joh. 15:5b. (10 Mei.) Wapenveld: N. 't Hart. Tekst: Matth. 13:32. Wezep: G. van Dooren. Tekst: Rom. 10:17.

Afscheid van:

Appelscha: D. Vreugdenhil. Tekst: Zondag 52 H. C. Langslag: S. Oegema. Tekst: Openb. 22:13. (30 April.)

De P. Westerloo.

De P. Westerloo, predikant bij de Geref. Kerk van Thesinge (Gron.), die reeds geruimen tijd moeilijkheden heeft in zijn gemeente, heeft zich aan de gemeenschap der Geref. Kerken onttrokken.

Geen predikant te 's-Gravenpolder.

De Kerkeraad der Geref. Kerk te Goes verwierp om financiële redenen een voorstel om de Geref. Kerk te 's-Gravenpolder steun te verlenen voor het met Goes gezamenlijk beroepen van een predikant te 's-Gravenpolder.

Naamsverandering.

De classis Coevorden heeft haar goedkeuring gehecht aan het verzoek van de Kerk van Nieuw-Dordrecht om haar naam te mogen veranderen in die van Klazienaveen.

Adressen.

Het adres van de Geref. Kerk te Velsen is thans: W. Bakker, Wijkeraadweg 53, Velsen-Noord (post Beverwijk), telef. Beverwijk 3982.

— Het adres van de Geref. Kerk te De Glind (bij Achterveld) is gedurende de vacature: G. Hogeweg, Hooft der School, Achterveld (U.).

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De classis 's-Gravenhage der Geref. Kerken heeft praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard den heer H. Vrugink te 's-Gravenhage, cand. aan de Theol. School te Kampen. De heer Vrugink zal gaarne de Kerken des Zondags dienen en een eventueel beroep in overweging nemen. Zijn adres is: Roelofstraat 55, Den Haag. Tel. 775140.

— Cand. J. Rook verzoekt ons mede te deelen, dat thans na de beëindiging van zijn hulppredikerschap te Middelburg zijn adres weder is: Roggenstraat 31, Zwolle. Hij is nu weder in de gelegenheid elken Zondag de gemeente te dienen.

Het promotierecht voor Kampen.

De classis Assen van de Geref. Kerken nam in haar laatstgehouden vergadering een voorstel aan van de Kerk te Smilde, inhoudende aan de Part. Synode van Drente te verzoeken een voorstel tot toekenning van het promotierecht te Kampen bij de Gen. Synode te Sneek aanhangig te maken.

Het voorstel-Naaldwijk verworpen.

In de 4 Mei j.l. gehouden vergadering van de classis 's-Gravenhage der Geref. Kerken kwam ter tafel het voorstel van de Kerk van Naaldwijk, luidende: „De Kerken verbinden zich onderling al hun predikanten, buiten hun gewone vacantie-Zondagen, één Zondag in elke twee maanden te laten omruilen met een der predikanten uit hun classis. De desbetreffende classes regelen deze ruilbeurten volgens een vast rooster in overleg met de Kerken binnen hun ressort. Afwijkingen van dezen rooster kunnen in bepaalde gevallen worden toegestaan, wanneer de betrokken predikanten dit beiden verzoeken, onder toestemming van hun kerkeraden".

De kerkeraad verzocht de classis dit voorstel door te zenden naar de Part. en Generale Synode. Het voorstel werd echter door de classis verworpen.

Cumulatie van pensioenen.

De Kerkeraad der Geref. Kerk van Kampen heeft besloten naar de Generale Synode van Sneek het volgende voorstel te zenden:

„De Kerkeraad van Kampen, constateerende, dat tegenwoordig onderscheiden predikanten een bezoldigde bijbetrekking bekleden (bijv. een leeraarsfunctie), waaraan ook pensioen is verbonden; van oordeel, dat cumulatie van pensioenen in strijd met den geest van art. 13 onzer Kerken-ordening moet worden geacht; verzoekt de Synode van Sneek zoodanige regelen te treffen ten aanzien van dit artikel, dat een uit anderen hoofde reeds toegekend of nog toe te kennen pensioen automatisch in mindering wordt gebracht van de uitkeeringen volgens art. 13".

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Almelo: D. Biesma te Drogeham. Papendrecht: J. G. van Minnen te Huizen (N.-H.). Steenwijk: D. Biesma te Drogeham.

Aangenomen naar:

Harlingen: L. Holtrigter te Woerden.

Bedankt voor:

Barendrecht en voor Ede: H. Visser Mzn te Bunschoten Vlaardingen: D. Driessen te Rotterdam-Zuid.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Amide-Tienhoven: J. J. Poot te Bunschoten. Haarlem-N. (toez.): H. J. Drost te Aalten. Hagestein: Cand. P. v. d. Berg te Amersfoort. Nijmegen (toez.): J. van Dijk te Oldenzaal. Oldeholtwolde (Fr.): J. Kalma te Hoogebeintum (Fr.). Otterloo: H. Japchen te Ede. Schildwolde: B. J. Lietart Peerbolte te Willemstad. Voorthuizen: B. N. B. Bouthoorn te Harderwijk.

Aangenomen naar:

Schingen: J. R. J. Schut te Zweeloo.

Bedankt voor:

Goudak: R. W. Steur te Oud-Alblas. Kampen (vac.-M. Ottevanger): H. J. Langman te Juttrijp-Hommerts.

Papendrecht: K. van de Pol te Wierden. Zuidwolde (Dr.): J. A. Steenbakker Morilyon Loysen te Erica (Dr.).

Intrede te:

Bovensmilde: Cand. P. J. Roscam Abbing. Tekst: Hebr. 13:8. Delft: F. J. Pop. Tekst: Jes. 40:6-8.

Afscheid van:

Workum: C. G. H. Blok. Tekst: Joh. 20:29b.

Medewerker
Rotten
Dam,
Ds J.
Kooles
Schre-
Rotten
kamp,
Groni
Dr H.

Alle st
Prof.

INHOUD:
— Uit de
leven: De
chr. geref.
kerij. Niet
Bijbelsch
zelfstandig
chismus va
ren: De w
Twee rom
leven: De
wetenschap
Duitsche
nieuws.

Het g
Op we
Hoe de
En of
heeft toeg

In het
de Joden
bevolking
sterkte k
zijn verres
geestelijk
Kabbaliste
vormen es
geen eenh
hun recht
andere aa
vooral een

Voorre
Herhaal
„Aan u
Gen. 12:7
begrijpen
op Palest
loofd. De
in eenwig
„tot een w
Maar de
toch niet
lingschap
verwoest
volken ver
Joden tell
zij op te
En voorn
heel ander
O.T. Van
in Gal. 3:
sen tot
ken. Hij
velen, m
het welk
ham niet
van al z
Ismaël, G
en de kir
25:1-6, G
vond z a
zelfs niet
Christus
Christus
op Gen. 12
op Palest
tot Christ
zij naar
Kanaän,
eigendom
Voorts